

КОНСПЕКТ ПО МЕЖДУНАРОДНО ПУБЛИЧНО ПРАВО

1. Международно право (МП), глобалната международна система и междудържавните отношения.
2. Понятие, същност и характерни особености на международното публично право (МПП).
3. Възникване и развитие на МПП и на науката за него.
4. Понятие и видове източници на МПП. Кодификация и прогресивно развитие на МПП.
5. Съотношение между вътрешно и международно право. МПП и международното частно право.
6. Понятие и видове субекти на МПП. Основни права и задължения на държавата като субект на МПП. Международните организации като субект на МПП. Специфични субекти на международното право.
7. Признаване според МПП. Видове, форми и последици на признаването.
8. Възникване и изчезване на субектите на МПП. Международно правоприемство – видове и правни основания. Основни международни договори в областта на правоприемството.
9. Отговорност според международното право. Видове отговорност и методи за регламентирането ѝ. Основни правни актове и институции. Кодификация на международното право относно международната отговорност на държавите.
10. Населението според МП. Понятие и съставни части.
11. Понятие за гражданство. Придобиване, изгубване и лишаване от гражданство според българското действащо право. Двойно гражданство и без гражданство. Международноправни въпроси на гражданството.
12. Правен режим на чужденците изобщо и според българското действащо право. Право на убежище. Екстрадиция и експулсиране.
13. Международноправна закрила на правата на човека. Основни права и свободи на човека според съвременното МПП. Геноцидът, расовата дискриминация и апартейдът – престъпления против човечеството. Регионални системи. Международен контрол.
14. Територията и други пространства според МП. Понятие и видове територии и пространства, намиращи се под суверенитета и юрисдикцията на държавата.
15. Държавна територия – понятие, придобиване и изгубване, значение. Правна същност на териториалното върховенство на държавата.
16. Държавни граници. Понятие, видове и способности за определяне, установяване и изменяне. Пограничен режим изобщо и според българското действащо право.
17. Международни територии и пространства. Понятие и видове. Пространства със смесен правен режим.
18. Международни реки - правен режим на корабоплаването и стопанското им ползване. Правен режим на реките Дунав и Рейн.
19. Международноправен режим на Арктика и Антарктида.
20. Международноправен режим на демилитаризирани, неутрализирани и безядрени зони.
21. Международно договорно право. Понятие, възникване, развитие и кодификация. Понятие, структура, наименование и видове международни договори. Ролята на

международния договор (МД) в съвременното международно право. Виенска конвенция за правото на договорите от 1969 г.

22. Сключване на международен договор. Традиционна техника за сключване на МД. Съвременни методи. Ускорена и опростена процедура за сключване на международните договори.

23. Влизане в сила и прилагане на МД. Ратификация и конфирмация на МД изобщо и според българското действащо право.

24. Присъединяване към многостранен МД. Резерви и тълкувателни декларации. Депозиране, публикуване и регистрация.

25. Действие на МД по време. Прилагане на договори относно същия предмет.

26. Действие на МД в пространството. Видове територии и пространства, в които се осъществява действието на международния договор.

27. Действие на МД спрямо страните по договора и третите страни.

28. Осигуряване изпълнението на МД. Правно значение на регистрирането на МД при режима на ОН и ООН. Тълкуване на МД.

29. Прекратяване и спиране действието на МД. Основания, процедура и последици от прекратяването на МД според Виенската конвенция за правото на договорите от 1969 г.

30. Правен режим на договорите, сключвани от международните организации. Виенска конвенция от 1986 г.

31. Понятие за дипломатическо и консулско право. Държавни органи за външни отношения – възникване, развитие, класификация, характерни особености.

32. Дипломатическо представителство. Задачи и правно положение на дипломатическите представителства и техните служители.

33. Привилегии и имунитети на дипломатическите представителства, на постоянните представителства при международните организации и на техните служители.

34. Привилегии и имунитети на специалните мисии и техният статут.

35. Правен режим на постоянните представителства при международните организации.

36. Правен режим на консулските представители. Консулски привилегии и имунитети.

37. Международни конгреси и конференции – понятие, правна същност, ред на свикване и процедура, правна сила на актовете им.

38. Обща характеристика и правна природа на международните организации. Класификация на международните организации. ОН и ООН.

39. Организация на Обединените нации (ООН). История, цели и основни принципи. Правна уредба на членството в ООН съгласно Устава на ООН.

40. Главни органи на ООН. Състав, функции и компетенции.

41. Съотношение между компетенциите на Общото събрание и на Съвета за сигурност на ООН. Принципът на единодушието на постоянните членове на Съвета за сигурност.

42. Система на мерките и санкциите според устава на ООН по поддържането и възстановяването на международния мир и сигурност.

43. Специализирани организации в системата на ООН – правна природа и структура, видове, функции и взаимоотношения с ООН и с правителствените международни организации.

44. Регионални договори и регионални организации.

45. Международни неправителствени организации (МНПО). Статут на МНПО в ООН.

46. Международноправни средства за мирно решаване на международни спорове. Мирно уреждане на международни спорове – несъдебни средства.

47. Процедури за мирно решаване на международни спорове в рамките на международните организации.

48. Международен арбитраж – правна същност, компетенции, правна сила на решенията.

49. Съдебни средства за решаване на международни спорове. Международен съд на ООН – състав, устройство, компетентност, съдопроизводствени начала. Правни актове. Съвещателни мнения. Други международни съдебни институции.
50. Международно морско право. Понятие, характерни особености и източници. Правен режим на вътрешните морски води.
51. Правен режим на териториалното море. Българското действащо законодателство и правният режим на териториалното море на Република България.
52. Прилежаща зона. Международни проливи и канали. Международно правен режим на Черноморските проливи. Затворени и полузатворени морета.
53. Правен режим на континенталния шелф.
54. Режим на изключителната икономическа зона.
55. Международноправен статут на морското дъно извън пределите на националната юрисдикция, съгласно Конвенцията на ООН по морско право. Международен район на морското дъно – основни принципи, правен статут и институционална структура.
56. Международноправен режим на откритото море. Правно положение на лишените от морски бряг държави. Води на държавните архипелази.
57. Режим на въздушното пространство според действащите международни договори. Понятие, източници и принципи. Правен режим на международните полети.
58. Понятие, източници и принципи на международното космическо право. Международноправен режим на космическото пространство, небесните тела, космическите кораби и космонавтите.
59. Основи на международното екологично право. Понятие, източници и принципи. Обекти, защитени от международното екологично право.
60. Международно хуманитарно право. Понятие, източници и развитие.
61. Международни договори, закони и обичаи относно правилата за водене на война – кратък исторически преглед. Хагски и женеВСки конвенции – обща характеристика. Режим на въоръжените конфликти – вътрешни, етнически и др.
62. Международноправна забрана на агресивната война. Определяне на понятието "агресия".
63. Правни последици от обявяването на война. Гражданска и националноосвободителна война – международноправни аспекти.
64. Правила на сухоземната, морската и въздушната война. Военна окупация. Режим на военнопленниците, болните и ранените. Правно положение на мирното население.
65. Неутралитет и политика на неутралитет. Права и задължения на постоянно неутралните държави. Правен режим на неутралитета при сухоземна, морска и въздушна война.
66. Спиране на военните действия. Примирие. Прелиминарен мирен договор. Мирен договор и прекратяване състоянието на война.
67. Право на международната сигурност. Понятие и система за сигурност. Разоръжаване и ограничаване на въоръжаването.
68. Международно наказателно право. Понятие и източници. Понятие за международни престъпления. Международноправни средства за борба срещу международната престъпност. Международноправни форми и механизми на сътрудничество.

Учебна литература:

1. Борисов, О., Международно публично право, С., 2015 г.
2. Борисов, О., Сборник по Международно публично право, С., 2006 г.

Лектор: доц. д-р Елисавета Калинова